

Gaza Loftdropar - Aðeins Reykský

Frá **3. mars 2025** hefur Ísrael beitt **algjörri umsátri á Gaza-svæðið**, heimili **2,3 milljóna manna**, flestir börn. Fjármálaráðherra **Bezalel Smotrich** lýsti yfir: *“Ekkert einasta hveitikorn mun komast inn á Gaza.”* Þessi yfirlýsing varð að stefnu sem olli þjóðarmorði. Á mánuðunum sem fylgdu, steypist svæðið í **5. stigs hungursneyð**, sem er alvarlegasta stig sem flokkað er af **Integrated Food Security Phase Classification (IPC)**.

Í júlí 2025 voru sjúkrahús á Gaza án svæfingarlyfja og matar, lækna hrundu af hungri á meðan á skurðaðgerðum stóð, og tugir barna voru þegar látnir úr hungri. „Við læknum aðra á meðan við sjálf þurfum á lækningu að halda,” skrifaði **Dr. Fadi Bora**, skurðlæknir á Gaza, eftir 12 klukkustunda vakt á fastandi maga. Þetta er ekki truflun vegna stríðs - þetta er **viljandi hungursneyð**, vopnvædd sem stefna.

Lagafræðilegt mál: Skýr brot Ísraels

Sem **hernámssvald** er Ísrael lagalega skylt samkvæmt **54. grein Fjórðu Genfarsamningsins** að tryggja framboð á matvælum og lækningabirgðum. Í staðinn hefur það hindrað, sprengt og stjórnað öllum hjálpargögnum sem koma inn á Gaza.

Samkvæmt **alþjóðlegum mannúðarlögum** er **hungursneyð borgara sem stríðsaðferð stríðsglæpur** (Rómarsamþykktin, grein 8(2)(b)(xxv)). Þetta er einnig alvarlegt brot á **sameiginlegri grein 3** Genfarsamninganna, sem bannar „ofbeldi gegn lífi og persónu“ þar með talið athafnir sem valda dauða vegna skorts.

Ísrael brýtur einnig gegn **bráðabirgðaráðstöfunum sem Alþjóðadómstóllinn (ICJ)** gaf út í **janúar og mars 2024**, sem kröfðust þess að Ísrael leyfði mannúðarhjálp og kæmi í veg fyrir athafnir sem stuðla að þjóðarmorði. Þessar ráðstafanir eru bindandi. Ísrael hefur opinberlega hunsað þær.

Alþjóðleg ábyrgð til að vernda

Fyrir utan skyldur Ísraels eru öll aðildarríki SP bundin af **þjóðarmorðssamningnum**, sem krefst **forvarna** gegn þjóðarmorði - ekki aðeins refsingu eftir á. **Dómur ICJ frá 2007 í máli Bosníu gegn Serbíu** staðfesti þessa skyldu: ríki geta orðið ábyrg ef þau grípa ekki til aðgerða þegar þau höfðu getu til að bregðast við.

Ábyrgð til að vernda (R2P) ramminn styrkir þetta: þegar ríki er annaðhvort ófært eða óviljugt til að vernda íbúa sína - eða verra, er gerandinn - **verður** alþjóðasamfélagið að bregðast við. Í Gaza hefur heimurinn ekki brugðist við. Hann hefur gert kleift.

Tímalína skiptir máli: Engir loftdropar fyrr en 27. júlí 2025

Það er mikilvægt að leiðrétta algenga misskilning: **engir loftdropar áttu sér stað frá mars til júlí 2025**. Á mikilvægum fyrstu mánuðum umsáturs Ísraels - þegar hungursneyðarskilyrði versnuðu hratt - **neitaði Ísrael að heimila neina loftdropa**, og flest ríki hlýddu.

Aðeins **27. júlí 2025**, undir gríðarlegum alþjóðlegum þrýstingi og eftir að myndir af beinaberum börnum og hrundum sjúkrahúsum urðu óumdeilanlegar, hófust loftdropar á ný. Þetta þýðir að fyrstu **144 dagarnir** af umsátrinu liðu án **nokkurra loftflutninga á hjálp**.

Skráðir loftdropar síðan 27. júlí 2025

Fyrirliggjandi gögn benda til eftirfarandi:

Dagsetning	Lönd sem tóku þátt	Magn hjálpar	Tegund flugvéla (ef vitað)
27. júlí 2025	Jórdanía, SpA	25 tonn	Ekki tilgreint
31. júlí 2025	Líklega Jórdanía, SpA	43 hjálparpakkar	Ekki tilgreint
1. ágúst 2025	Spánn, Frakkland, Þýskaland, Egyptaland, Jórdanía, SpA, Ísrael	126 pakkar (~57 tonn)	Blanda: C-130 og A400M staðfest

Þessar sendingar - þótt þær feli í sér **mörg lönd og nútíma flugvélar** - eru enn **algerlega ófullnægjandi**. **SP áætla að 2.000–3.000 tonn á dag** séu nauðsynleg til að uppfylla lágmarkskröfur um mannúðarhjálp á Gaza. **57 tonn sem afhent voru 1. ágúst** eru **minna en 3%** af þeirri þörf.

Berlínarloftbrú vs. Gaza loftdropar: Staðreyndasamanburður

Aðgerð	Flug/Dag	Tonn/Dag	Heildartími	Flugvélar notaðar
Berlínarloftbrú (1948–49)	~541	~4.978	15 mánuðir	C-47 (3,5 tonn), C-54 (10 tonn), Avro York
Gaza loftdropar (2025)	~2–4 (frá 27. júlí eingöngu)	22–57 (hámark)	1 vika (í gangi)	C-130, A400M (burðargeta allt að 37 tonn)

Þrátt fyrir **nútíma flugvélar** og **yfirburða flutninga**, eru Gaza loftdropar enn **táknrænar athafnir**, ekki stefnumótandi inngrip. Berlínarloftbrúin hélt uppi **2,2 milljónum manna** í yfir ár með **eldri, minni flugvélum** í umhverfi eftir stríð. Íbúafjöldi Gaza er nærri sá sami, en alþjóðleg viðbrögð eru **miklu minni**, þrátt fyrir mun meiri getu.

Af hverju þetta skiptir máli: Loftdropar eru reykský

Mismunurinn er sláandi. Í Berlín **stóð heimurinn gegn stórveldi** til að bjarga borg. Í Gaza **hlýðir heimurinn svæðisveldi** að því marki að vera meðsekur.

Loftdropar í dag þjóna ekki sem raunverulegar lausnir, heldur sem **almannatengsla tæki** - leið fyrir vestræn ríki til að **róa innanlands reiði** án þess að takast beint á við umsáttur Ísraels. Þeir eru **reykský**, ekki stefna.

ICC og ICJ munu spyrja: Var nóg gert?

Lagalegt uppgjör mun koma. Þegar **Alþjóðaglaðadómstóllinn (ICC)** og **Alþjóðadómstóllinn (ICJ)** meta hungursneyðina á Gaza, munu þeir spyrja:

■ „Var nóg gert, og hefði meira mátt gera fyrr?“

Svarið verður:

■ **Of lítið. Of seint. Og viljandi svo.**

- **Of lítið:** Hjálpin sem afhent var var **brot af því sem var mögulegt**, jafnvel með nútíma flugvélum og alþjóðlegu samstarfi.
- **Of seint:** Hún hófst **aðeins eftir að alþjóðleg reiði náði hámarki**, og eftir að hungursneyðin hafði þegar náð **katastrófískum, óafturkræfum stigum**.

Þessi dómur mun ekki aðeins dæma Ísrael. Hann mun **implica ríkisstjórnir sem gerðu þessa voðaverk möguleg**:

- **Bandaríkin**, fyrir að vernda Ísrael diplómatískt og útvega vopn
- **Þýskaland**, fyrir að hindra vopnahléssamræður og flytja út hergögn
- **Bretland**, fyrir að veita táknræna hjálp á meðan það neitaði að ögra umsáttinu
- Og aðrir sem leyfðu hungursneyð að verða stefna.

Sagan mun ekki afsaka þau

Árið 1948 skipulagði heimurinn mesta mannúðar loftbrú sögunnar. Árið 2025 lét hann **heila þjóð svelta**, og bauð upp á táknræna loftdropa **aðeins eftir** að horuð börn fylltu skjái og tímalínur.

Uppgjörið mun koma - í **dómsölum**, í **skjalasöfnum**, og í **dómi komandi kynslóða**.